

JUHTKIRI

EKP nõukogu tegi 2009. aasta 2. aprilli istungil regulaarsete majandus- ja rahapoliitiliste analüüside põhjal otsuse alandada EKP baasintressimäärasid täiendava 25 baaspunkti võrra. Eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäära vähendati 1,25%ni ning laenamise püsivõimaluse ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid vastavalt 2,25 ja 0,25%ni. Uued intressimäärad hakkavad kehtima 8. aprillil 2009. EKP baasintressimäärad on alates 8. oktoobrist 2008 langenud seega 300 baaspunkti.

Selle otsusega võetakse arvesse ootusi, et hinnasurve jääb nõrgaks, mis kajastab toormehindade varasemat väga suurt langust ja majandustegevuse märgatavat vähenemist nii euroalal kui ka mujal maailmas. Värskeimad majandusandmed ja uuringutulemused kinnitavad, et maailmamajandust ja euroala on tabanud tõsine surutis. Nii üleilmne kui ka euroala nõudlus jäävad 2009. aastal tõenäoliselt väga nõrgaks ja taastuvad järk-järgult 2010. aasta jooksul. Samas on kättesaadavad keskpikkade ja pikemaajaliste inflatsiooniootuste näitajad kindlalt kooskõlas EKP nõukogu eesmärgiga hoida inflatsioonimäär keskmise aja jooksul 2% tasemest allpool, ent siiski selle lähedal. Võrdlus rahapoliitilise analüüsi tulemustega kinnitab, et inflatsioonisurve on vähenenud. EKP nõukogu hinnangul peaks hinnastabiilsus pärast 2. aprilli otsust keskmise aja jooksul säilima, toetades euroala kodumajapidamiste ostujõudu. Nõukogu jätkab keskmise aja inflatsiooniootuste hoidmist kindlalt hinnastabiilsusega kooskõlas. Jätkusuutliku majanduskasvu, tööhõive ja finantsstabiilsuse toetamiseks on see hädavajalik. Seetõttu jätkab nõukogu eeloleval perioodil väga hoolikalt kõikide arengusuundade jälgimist.

Majandusanalüüs näitab, et euroala majanduskasv on finantsturgude ebastabiilsuse mõjul märgatavalt aeglustunud ja maailmamajanduse langusega on vähenenud ka euroala nõudlus. Olemasolevad andmed ja uuringunäitajad viitavad sellele, et 2009. aasta alguses püsis euroala majandusaktiivsus väga madal. Majanduskasv jääb tõenäoliselt väga tagasihoidlikuks käesoleva aasta lõpuni ja peaks järk-järgult taastuma 2010. aastal. Toormehindade järsk langus alates 2008. aasta suvest toetab reaalsel kasutatavat tulu ja seeläbi ka tarbimist. Lisaks peaksid üleilmsele ja euroala nõudlusele üha positiivsemat mõju avaldama kavandatavad olulised makromajanduslikud stiimulid ja finantsüsteemi taastamiseks nii euroalal kui ka väljaspool võetud meetmed.

Seda mõju silmas pidades peaksid majandustegevuse väljavaatega seotud riskid olema nõukogu hinnangul üldiselt tasakaalustatud. Ehkki toormehindade alanemine ja poliitilised

meetmed võivad avaldada oodatust positiivsemat mõju, võib finantsturgude ebastabiilsuse mõju reaalmajandusele olla suurem, proteksionismisurve võib tugevneda ning maailmamajanduses võib esineda üleilmsest tasakaalustamatusest tingitud ebasoodsaid arengusuundi.

Aastane ÜTHI-inflatsioon langes veelgi, alanedes Eurostati esialgse hinnangu kohaselt 1,2%lt veebruaris 0,6%ni märtsis. Inflatsiooni alanemine alates eelmisest suvest kajastab eeskätt üleilmsete toormehindade järsku langust vaatlusalusel perioodil. Üha rohkem hakkab ilmema ka inflatsioonisurve laiapõhjalisema vähenemise märke. Varasemast energiahindade arengust tuleneval baasefektil on oluline osa ÜTHI lühemaajalises dünaamikas. Nõukogu hinnangul peaks aastane koguinflatsioonimäär lähikuudel jätkuvalt langema ning võib aasta keskpaigaks muutuda ajutiselt negatiivseks. Seejärel peaks inflatsioonimäär taas tõusma. Rahapoliitika seisukohalt ei ole selline lühiajaline kõikumine aga oluline. Aastane ÜTHI-inflatsioon peaks 2010. aastal püsima 2% tasemest allpool, kajastades peamiselt vähest nõudlust nii euroalal kui ka väljaspool. Samas on kättesaadavad keskpikkade ja pikemaajaliste inflatsiooniootuste näitajad kindlalt kooskõlas EKP nõukogu eesmärgiga hoida inflatsioonimäär keskmise aja jooksul 2% tasemest allpool, ent siiski selle lähedal.

Selle ettevaatega kaasnevad riskid, mis seonduvad eelkõige majandustegevuse väljavaate ja toormehindadega, on üldiselt tasakaalustatud.

Rahapoliitilise analüüsi värskemad andmed kinnitavad rahaagregaadi M3 ja selle komponentide arengu suurt kuist volatiilsust alates finantsturgudel valitseva ebakindluse süvenemisest 2008. aasta septembris. Kõikumisest hoolimata on rahapakkumise kasvutempo euroalal jätkuvalt kiiresti aeglustunud, mis toetab hinnangut, et hinnastabiilsust keskmise aja jooksul ohustavad riskid vähenevad.

Rahaagregaadi M3 areng kajastab selgelt turuosaliste finantsinvesteeringisotsuseid, mis on seotud finantskriisi süvenemisega, ent näitab üha enam ka EKP baasintressimäärade varasema langetamise mõju. Kuna intressimäärade alandamine on vähendanud erinevat liiki lühiajaliste hoiuste intressimäärade vahet, on see toonud kaasa muutusi ka varade paigutamises. Näiteks jätkus veebruaris nõudluse suurenemine üleööhoiuste järele, mille toel kiirenes M1 aastakasv 6,3%ni, samal ajal kui lühiajaliste tähtajaliste hoiuste nõudlus vähenes märkimisväärselt.

Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele ja kodumajapidamistele suunatud laenuvood jäid väga tagasihoidlikuks. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete veidi negatiivne laenukasv veebruaris kajastab lühema tähtajaga laenude jäägi vähenemist, ehkki pikema tähtajaga laenude netovool oli endiselt positiivne. Lühiajaliste laenude mahu vähenemine võib viidata majandustegevuse aeglustumisega seotud laenuõudluse vähenemisele. Samas on laenude arengut tõenäoliselt mõjutanud ka pakkumine. Viimaste kuude areng võib osaliselt kajastada pankade, ettevõtete ja kodumajapidamiste jätkuvaid püüdlusi vähendada viimastel aastatel toimunud suurt finantsvõimendust.

Kokkuvõttes võetakse nõukogu 2. aprilli otsusega arvesse ootusi, et hinnasurve jääb nõrgaks, mis kajastab toormehindade varasemat väga suurt langust ja majandustegevuse märgatavat vähenemist nii euroalal kui ka mujal maailmas. Värskeimad majandusandmed ja uuringutulemused kinnitavad, et maailmamajandust ja euroala on tabanud tõsine surutis. Nii üleilmne kui ka euroala nõudlus jäävad 2009. aastal tõenäoliselt väga nõrgaks ja taastuvad järk-järgult 2010. aasta jooksul. Samas on kättesaadavad keskpikkade ja pikemaajaliste inflatsiooniootuste näitajad kindlalt kooskõlas EKP nõukogu eesmärgiga hoida inflatsioonimäär keskmise aja jooksul 2% tasemest allpool, ent siiski selle lähedal. Võrdlus rahapoliitilise analüüsi tulemustega kinnitab, et inflatsioonisurve on vähenenud. EKP nõukogu hinnangul peaks hinnastabiilsus pärast 2. aprilli otsust keskmise aja jooksul säilima, toetades euroala kodumajapidamiste ostujõudu. Nõukogu jätkab keskmise aja inflatsiooniootuste hoidmist kindlalt hinnastabiilsusega kooskõlas. Jätkusuutliku majanduskasvu, tööhõive ja finantsstabiilsuse toetamiseks on see hädavajalik. Seetõttu jätkab nõukogu eeloleval perioodil väga hoolikalt kõikide arengusuundade jälgimist.

Seoses eelarvepoliitikaga on oluline, et liikmesriigid pühenduksid veenvalt konsolideerimisele tugeva eelarvepositsiooni taastamiseks, järgides täielikult stabiilsuse ja majanduskasvu pakti sätteid. See on vajalik, säilitamaks nii majanduse taastumise kui ka pikaajalise kasvu toetamise seisukohast olulist avalikkuse usaldust riigi rahanduse jätkusuutlikkuse vastu. Riigid, kus on käimas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus, peavad rangelt järgima ECOFINi nõukogu soovitusi puudujäägi likvideerimise kohta. Paljudel riikidel tuleb veel täpsemalt määratleda usaldusväärsed konsolideerimismeetmed 2010. aastaks ja edaspidiseks. Mõistlikku eelarvepoliitikat käsitlevate ELi õigusnormide täielik ja järjepidev rakendamine on eeltingimuseks, et säilitada nende normide usaldusväärsus majandus- ja rahaliidu institutsioonilise raamistiku ühe alustalana.

Struktuurireformidega seoses tervitab nõukogu Euroopa Ülemkogu kevadisel istungil võetud kohustust rakendada praeguses olukorras täiel määral Lissaboni majanduskasvu ja tööhõive uuendatud strateegiat. Ajakohastatud soovitusel euroala riikidele eeldavad reformide rakendamist kiirendatud korras, et toetada majandust, lihtsustada vajalikke kohandusi ja tagada kõrge majanduskasvu potentsiaal. Jätkuvalt on oluline, et valitsuste toetusmeetmed ei moonutaks konkurentsi ega lükkaks edasi vajalikku struktuurilist kohandamist ning samuti on väga tähtis vältida proteksionismi.

Aprilli kuubülletäänis on kolm artiklit. Esimeses artiklis võrreldakse kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamist euroalal ja Ameerika Ühendriikides finantskriisi ajal. Teises artiklis käsitletakse euroala SKP esialgsete hinnangute usaldusväärsust ja neis tehtud parandusi. Kolmas artikkel annab ülevaate valitsussektori kulude arengust Euroopa Liidus.